

Juryrapport Nieuwspoort Fotojournalist van het Jaar 2008

Twee trends, die al eerder gesignaleerd zijn, zetten door. De eerste: de pure nieuwsfotografie, met geduld en volharding dag in dag uit uitgevoerd, de ene keer van grote onderwerpen, de andere keer van kleine gebeurtenissen neemt af in belang en de verhalende fotografie, uitgevoerd in grote en kleine reportageseries uit binnen- en buitenland neemt toe.

De tweede trend: de groep van voortreffelijke nieuwsfotografen die inzenden voor deze prijs neemt klaarblijkelijk af. Het clubje winnaars wordt kleiner en bestaat steeds meer uit bekende fotografen. Een reden voor kritische reflectie in de komende maanden.

Beide trends weerspiegelen de ontwikkelingen in de dagbladpers, waarin dagelijks nieuws en financiële middelen schaarser worden. Daarin zal de komende jaren geen verandering komen. Nieuwsverslaggeving verplaatst zich meer en meer naar gratis kranten, radio, tv en internet en dus ook het bijbehorende beeld. Traditionele kranten leggen zich meer en meer toe op achtergrond en analyse en het illustratiemateriaal volgt die trend.

Verder verliest de klassieke dagbladsector steeds meer abonnees en advertenties en zal doorgaan met bezuinigen. Slechts een enkele krant heeft nog het geld en de moed om te blijven investeren in beeld als onderscheidend kenmerk. We kunnen treuren, maar we zullen ons er bij er neer moeten leggen. Dat betekent voor zelfstandige fotografen ongetwijfeld steeds minder werk bij kranten in de nieuwssector en afhankelijk van de gezondheid van de kranten evenveel of meer werk in de speciale bijlagen. Voor de pers- en stockbureaus zal deze ontwikkeling zich vertalen in meer werk.

Gelukkig bestaat het gedrukte medium niet alleen uit dagbladen, maar ook uit allerlei soorten tijdschriften en boeken. Deze sector, ook het non-profit deel, maakt dankbaar gebruik van de vele talenten die nog altijd in Nederland met een camera rondlopen. Daarmee wordt de fotoreportage die zijn eigen verhaal vertelt belangrijker en zelfstandiger. Het beeld gaat ook hier het woord domineren.

De jury is gelukkig in het kleine clubje van grote fotografen een vakman te kunnen bekronen tot Nieuwspoort Fotojournalist van het Jaar 2008, die trendbestendig en trendgevoelig is: Joost van den Broek. Van den Broek won deze prijs twee jaar geleden ook al. Hij is de derde fotograaf (na Jerry Lampen en Raymond Rutting) die deze prestatie levert, wat veel zegt over de constante hoge kwaliteit van zijn werk en zijn vermogen om in een veranderende wereld zijn beroep met succes uit te oefenen.

In 2006 noemde vrijwel dezelfde jury als in dit jaar - slechts één lid is nieuw - Joost van den Broek een bewogen vakman, een allrounder, die variatie en humor in zijn werk heeft toegelaten, kijkt met een menselijk oog, ontroering oproept. Hij werd de klassiekste fotograaf onder de klassieken genoemd, omdat hij voortgekomen is uit de zwart/wit fotografie, mooi natuurlijk licht gebruikt en de trukendoos nauwelijks kent. Ook heette hij een meesterlijk portretfotograaf te zijn.

In de inzending van 2008 ziet de jury haar oordeel uit 2006 bevestigd. Van den Broek heeft drieënzeventig foto's ingestuurd, maar het is lastig een overbodig exemplaar aan te wijzen. Zijn werk is gevarieerd, onderhoudend en technisch perfect. Hij kan er op uitgestuurd worden voor een enkele nieuwsfoto, maar ook voor een aangrijpende reportageserie. Zijn portretten zijn nog altijd meesterlijk en humor is volop in zijn werk te vinden. Kortom: wederom wordt hier de allround vakman bekroond met zijn *touch* van mededogen en humaniteit en zijn oog voor de nieuwe invalshoeken van het dagelijks nieuws.

Voorbeelden? De jury heeft in geen enkele inzending een treffender beeld van de kredietcrisis gevonden dan bij Van den Broek. Zijn reportage uit Ontario, California, waar wanbetalende huiseigenaren op straat zijn gezet is schrijnend. De slachtoffers van de crisis wonen in kampeertentjes en de gelijkenis met vluchtelingenkampen, die vaak op onze juryschermen te zien zijn, dringt zich op.

Alleen het Amerikaanse ultraliberalisme leidt niet tot die akelig uniforme, maar o zo fotogenieke, repeterende rijen van UN-tentjes, maar tot de chaos van tentjes in verschillende soorten, kleuren, stoffen en luifels. God voor ons allen en ieder in zijn eigen tentje. Van den Broek weet die sfeer te treffen.

Ontroerend en deprimerend is de serie familieherenigingen uit een vluchtelingenkamp in Burundi. De families die elkaar gevonden hebben staan aangeslagen op de foto, niemand lacht, ze hebben de verkeerde regenjassen en jurken aan, de serie levert een deprimerend beeld, maar tegelijk spreekt er uit de foto's een soort van lichte opluchting dat zij het er in geval levend van afgebracht hebben en elkaar gevonden.

Een laatste voorbeeld: wie kan Remco Campert met zoveel empathie fotograferen dat ouderdom mooi en ontroerend wordt? Zover ons juryoog reikt alleen Joost van den Broek. Gefeliciteerd!

Peter van Dijk

Voorzitter van de jury